En reform må bygge på hele tannhelsetjenesten

De siste ukene har vært krevende for mange tannleger. Regjeringens høringsnotat om en fremtidig tannhelsereform har skapt både engasjement og uro. Ambisjonen er stor: Over tid skal hele befolkningen få rett til nødvendig tannhelsehjelp. Det er et mål Tannlegeforeningen støtter. Vi har lenge arbeidet for at munnhelse skal anerkjennes som en naturlig del av den generelle helsen, og vi har stilt som krav at fremtidens tannhelsetjeneste må baseres på hele tannhelsetjenesten, privat og offentlig.

Da regjeringen la frem sitt forslag, var forventningene høye. Dessverre sitter vi igjen med flere spørsmål enn svar. Høringsnotatet beskriver nye rettigheter, nye strukturer og nye ansvarsforhold, men gir få svar på hvordan personell, kapasitet og finansiering skal følge med. Det skaper usikkerhet for både offentlige og private tannleger.

Særlig bekymringsfullt er det at privat sektor ikke er gitt en tydelig og forpliktende rolle. Den private tannhelsetjenesten representerer kompetanse, kapasitet og investeringer som samfunnet er avhengig av. En reform som skal gi flere rettigheter og bedre tilgjengelighet kan ikke baseres på at denne kapasiteten står på sidelinjen. En reform må sikre faglig autonomi, økonomisk bærekraftige løsninger med mulighet for investeringer og utvikling, herunder også etterutdanning. Hvis myndighetene ikke klarer å sørge for dette vil de private stå utenfor. Det vil medføre økt sosial ulikhet og et dårligere tannhelsetilbud til befolkningen.

Samtidig står den offentlige tannhelsetjenesten også overfor betydelige utfordringer. Mange steder er det allerede krevende å rekruttere og beholde personell. Tjenesten har allerede i dag et sørge-for-ansvar for forebygging, geografisk dekning, beredskap og behandling av pasienter med omfattende behov. Når nye rettigheter innføres, må det også følge med tilstrekkelige ressurser. Lovfestede rettigheter som ikke kan innfris i praksis, skaper hverken tillit eller bedre tjenester. I tillegg må ledelsen i den offentlige tannhelsetjenesten, dersom den skal beholdes i fylkeskommunene, løftes på et høyere administrativt nivå.

Det er derfor vi i Tannlegeforeningen har vært tydelige på våre krav til reformen. Vi mener at privat tannhelsetjeneste må være en integrert og forpliktende del av løsningen. Vi mener at den offentlige tannhelsetjenesten må styrkes og fullfinansieres. Vi mener at finansieringsordninger og avtaler må være langsiktige og forutsigbare, slik at klinikker kan investere, utvikle seg og tilby befolkningen tjenester av høy kvalitet. Og vi mener at prioriteringene over tid må bygge på behov, ikke på fødselsår alene.

Foto: Kristin Aksnes.

Særlig bekymringsfullt er det at privat sektor ikke er gitt en tydelig og forpliktende rolle.

Dersom alle skal få tilgang til nødvendige tannhelsetjenester, må man bygge videre på de fagmiljøene, den kompetansen og den kapasiteten som allerede finnes. Det finnes ingen tannhelsereform uten tannlegene.

I møte med store reformforslag er det naturlig å kjenne på usikkerhet. Mange privatpraktiserende tannleger spør hvilken plass de vil ha i fremtidens tjeneste. Mange tannleger i offentlig sektor spør hvordan nye oppgaver skal løses uten tilsvarende styrking av ressursene. Bekymringene er ulike, men de springer ut av det samme ønsket: en tannhelsetjeneste som er faglig sterk, bærekraftig og tilgjengelig for befolkningen. Samtidig skal tannlegene ha det bra på jobb, og de må ha forutsigbarhet. Mange i privat sektor har vært sterkt bekymret og redd for at livsverket og jobben skal gå tapt. NTF kommer alltid til å kjempe for dere. Jeg og vi vil ha en sterk og tilpasningsdyktig privat sektor i samarbeid med en sterk offentlig ryggrad. Vi har tid til dette. Regjeringen har lagt frem en modell for hvordan dette kan se ut. De har ikke bestemt at det er slik den vil bli. Med en innfasing i 2029 har vi tid til å endre dette, og vi må endre fremtidens tannhelsetjeneste. Derfor oppfordrer jeg medlemmene til å tenke og handle konstruktivt. Din stemme vil kunne være avgjørende for hvilken fremtid NTF vil peke på i sitt høringsinnspill. Jeg lover at du skal få muligheten til å si ditt, jeg lover at du skal bli hørt, og jeg lover at NTF vil levere et høringssvar som gagner tannlegene, og derved også befolkningen. Vi vil følge opp mot politikerne slik at de gir reformen tid, og vi vil følge opp helt frem til innfasingen i 2029. Målet er å bidra til en bedre tannhelsetjeneste for fremtiden. Da må rettigheter følges av ressurser. Og da må beslutningene bygge på faglige vurderinger og realistiske forutsetninger.

Hvis alle skal få tannhelsetjenester må alle tannleger med!

Heming Olsen-Bergem
President i NTF